וואָס איז די צוקונפט פון דעם אידישען טעאַטער אין אַמעריקאַ?

(א נײַן יאָרקער בריעף ספּעציעל פאַר׳ן טאָ ראָנטאָר "אידישען זשורנאל")
פון יעקב קירשענבוים

20 אידישע טעאַטערס אין אַמעריקאַ
קומענדיגען סעזאָן. — וועלכע אויסזיכטען האָבען דעם
גרינדעטע "טשעין טרופּען". — ראָבוכ גוסקין און זיין יאָהרליכער באַ־
ריכט ביי דער אקטיאָרען יוניאָן.

אין ניו יאָרק האָט זיך שוין אָנגע־
הויבען דער טעאַטער־מאַרק. — דעם טאָן,
דעם רוף צו טומעל, צו אקטיוויטעט האָט
געגעבען די אידישע אקטיאָרען יוניאָן ביי
איהר יאָהרליכען מיטינג לעצטע וואָך. דער
מענערזשער פון דער אקטיאָרען יוניאָן
ראָבוכ גוסקין האָט אָפּגעגעבען א באַריכט
וועלכער האָט געוועקט צו בעסערע צייטען.
ווער קען וויסען, עס קען אַלעס פּאַסירען
להיפוך און לחכעיס ביים אידישען טעאַ־
טער.

אין לויף פון די לעצטע 50 יאָהר האָ־
בען זיך ביים אידישען טעאַטער פּונקט ווי
ביי אַלע אידישע אינסטיטוציעס אָנגעזאַ־
מעלט א היבש ביסעלע "אונגעוויניסטע"־
עלעמענטען, וואָס ליגען ווי פוילע געהילץ
אין וועג פון די יענינע מענשען וואָס זע־
נען גרייט צו טאָן זייער ארבייט מיט
קרישה. אין די מלחמה יאָהרען האָבען די
האַרמאָטען און דער טומעל פון פּאַטריאָ־
טיזם באַהאַלטען ווי אין א טומאַן אַלע
שעריליכע עלעמענטען. נאָך דער מלחמה
האָט זיך דאָס לעבען אָנגעהויבען קריסטאַ־
ליזירען און די לופט האָט זיך אַזוי געריי־
ניגט, אַז מען זעהט בולט אַלע "אונגע־
ווינישטע" נאָר מען קען זיך ניט העלפען,
מען מוז פּשוט אָפּוואַרטען ביז א שטורם
וועט אויף א משונה־וויילדען אופן, ווי דער
שטורם אין סאַנטאַ־דאָמינגאָ אויסוואָרצ־
לען די איבלען פון אידישען טעאַטער. מיר
זעהען קיין אַנדערען אויסוועג ניט.

ראָבוכ גוסקין, דער פאַרוואַלטער פון
דער אידישער אקטיאָרען יוניאָן האָט אין
זיין באַריכט אָנגעשלאָגען אַן אפּטימיסטי־
שען טאָן, ער זעהט, אַז די צייטען וועלען
זיין בעסערע. ער מיינט, אַז דער מזל
וועט קומענדיגען סעזאָן צוריקקומען אויף
א ווייס־פערד און וועט זיך מעשה־תעלה
דורכשלאָגען א וועג צו ליכטיגקייט און
הצלחה. זיין באַריכט איז געווען דורכ־
געדרונגען מיט דעם נייסט פון דער אמע־
ריקאַן פעדעריישאָן אָף לייבאָר. ער מיינט,
אַז מיט שטייער און קלוגער אויסגעערב־
כענטקייט קען מען אַלעס דערגרייכען. ער
האַלט, אַז טאַקט דיריגירט אַלעס און ער
פיהרט זיין גאַנצע טהעטיגקייט אין דער
ריכטונג. זיין באַריכט איז געווען זעהר
ערמוטיגענד און ערפרישענד כאָטש די לאַ־
גע פון טעאַטער איז געבליבען די זעלבע.

מיר וועלען צוערשט איבערגעבען
דעם באַריכט, ווי א רעפּאָרטער, אָהן א
מיינונג, אָהן א באַלייכטונג. און דערנאָך
וועלען מיר וואַרטען איינינע באַמערקונגען
כדי די לעזער זאָלען באַמת וויסען וואָס
עס טוט זיך אין דער טעאַטער פּראָפּעסיע.
מיר מוזען וויסען, אַז גוסקין אַלס בעאַמ־
טער פון א יוניאָן מוז זיך האַלטען מוטיג,
א פיהרער טאָר ניט נאַכלויפען די פענטע־
מענטען פון די אמסען. עס איז קיין צווייי־
פעל ניט, אַז ער זעהט פּונקט ווי מיר. אַז
די טעאַטער לאַגע איז א שלעכטע, אַז די
צייט איז א ביטערע און דער קריזיס אין
גאַנצען לאַנד האָט ניט פאַרפעהלט אריינ־
צוכאַפּען דאָס אידישע טעאַטער. ער ווייסט
פּונקט ווי מיר, אַז אין א צייט פון שטורם
פאַלען די שוואַכע, די קליינע און כאָטש
מיר האָבען גרויסע און שעהנע איהישע
טעאַטערס פעהלט אָבער אין זיי ערשטענס
קרישה און צווייטענס דער געזונטער חוש
נאַכצוקומען דעם פאָלקס־פאַרלאַנג, דעם
פאָלקס קאַפּריזען. גוסקין קען אַרגאַניזירען,
ער קען צוזאַמענשטעלען טעאַטערע. ער
קען אָבער ניט ברענגען דעם עולם אין
טעאַטער; — נאָר צו ערשט הערט צו
דעם באַריכט:

אַן ערמוטיגענדיגען באַריכט וועגען
די אויסזיכטען פאַר׳ן נייעם טעאַטער סע־
זאָן, האָט רובין גוסקין, מענערזשער פון
אקטיאָרען יוניאָן אָפּגעגעבען ביי דעם 12־
טען יעהרליכען מיטינג אין אקטיאָרען
קלאַב, 31 איסט 7־טע סטריט. גוסקין האָט
אין פלאַהרע זיכטבאַרע פאַרבען געשיל־
דערט די אמת׳ע לאַגע פון דער נאַנצער
טעאַטער פּראָפּעסיע.

נעהמענדיג אין אָנבעטראַכט, אַז דער
לעצטער סעזאָן איז געווען א שווערער און
א צרה׳דיגער, איז דער באַריכט אויפגע־
נומען געוואָרען מיט גרויס ענטהוזיאַזם.
דער טשערמאַן פון דעם מיטינג איז געווען
דזשיען גרינפעלד. סעם קעסטין איז געווען
וויים טשערמאַן און מר. קויפמאַן איז גע־
ווען סעקרעטאַר. גוסקין האָט אָנגעהויבען
זיין באַריכט אין גייסט פון דער אַמעריקאַן
פעדעריישאָן אָף לייבאָר, אַז מען טאָר ניט
זיין אגרעסיוו, און מען דאַרף זיין אויף
גוטע טערמינען מיט די טעאַטער מענע־
דזשערס, ווייל די צייט איז אונגינסטיג.
ער האָט אָנגעצייגט אַז לעצטען יאָהר האָט
מען געהאַט 21 אידישע טעאַטערס. 11
אין ניו יאָרק און 10 אויף דער פּראָווינץ.
אַז כמעט אַלע טעאַטערס האָבען ניט גע־
ענדיגט זייער סעזאָן לויט׳ן אָפּמאַך פון
דער יוניאָן, אַז קיינער פון זיי האָט ניט
אויסגעשפּיעלט די פולע 36 וואָכען.

טראָץ דעם וואָס פון 321 מיטגלידער
פון דער יוניאָן זענען אָנגעשיירט דער־
ווייל בלויז 240 מעמבערס. און טראָץ
דעם וואָס ניו יאָרק האָט פאַרלוירען דאָס
קונסט טעאַטער און סעקאָנד עוועניו טעאַ־
טער, זיינען דעם יאָהר בלויז 46 אקטיאָרען
אונבאַשעפטיגט בעת לעצטעס יאָהר זע־
נען געווען איבער הונדערט אונבאַשעפ־
טיגטע אקטיאָרען, — דאָס האָט מר. גוס־
קין באַטאָנט אַלס א גרויסע דערגרייכונג.
מר. גוסקין האָט אָבער אויך אָנגעוויזען
אויפ׳ן פאַקט, אַז לעצטעס יאָהר זיינען
אַלע טעאַטערע א הויז 3 קלענערע. טעאַ־
טערע געווען אָנגעוויזען אויף דער שליח
פון דער אקטיאָרען יוניאָן.

מר. גוסקין האָט אין זיין באַריכט
אָנגעוויזען אז נאָך לענגערע קאָנפערענצען
איז איהם געלונגען צו באַוויזען די
סטיידזש קאַרפּענטערס אז אויך אין מוזען
האַנדלען אין דעם גייסט פון קאָאָפּעראַ־
ציע, און זיי האָבען באַשלאָסען נאַכצולאָ־
זען פון זייערע שכירות, דורך וועלכע די
גרעסערע טעאַטערע וועלען געווינען פון
6 ביז 7 טויזענט דאָלאַר יעהרליך. די קלע־
נערע טעאַטערע וועלען אויך געווינען א
פאַרהעלטניסמעסיגע בערייטערע סומע. ער
האָט אויך באַריכטעט, אַז ער וועט אין
איינינע טעג אַרום אָפּנעפערירען מיט די
אנדערע טעאַטער יוניאָנס און זיי באַוועג־
גען נאַכצוטאָן דעם בייספּיעל פון די
סטיידזש קאַרפּענטערס און מוזיקער יו־
ניאָנס.

אַט דער דאָזיגער אויפטהו ווערט
אין טעאַטער קרייזען באַטראַכט פון גאָר
גרויסען, ענטשיידענעם בעדייט. מר. גוס־
קין האָפט אַז דורך דער דאָזיגער פאַר־
שטערקונג צווישען די יוניאָנס און די
טעאַטערע וועט געבראַכען ווערען דער פּי־
נאַנציעלער קריזיס אין אידישען טעאַטער.

אין זיין ווייטערדיגען רעפעראַט האָט
גוסקין אָנגעוויזען אויף דער וויכטיגקייט
פון די נײַ־געגרינדעטע "טשעין טרופּען",
וועלכע וועלען זיין אונטער דער אויפזיכט
פון דער אקטיאָרען יוניאָן. דערווייל זע־
נען אַרגאַניזירט געוואָרען 4 טרופּען מיט
פאָלגענדע שויספּיעלערס אַלס סטאַרס:
בערנאַרד עלווינג, וועלכער איז פיעלע יאָה־
רען געווען דער סטאַר פון מעטראָפּאָליטאַן
טעאַטער אין ניו יאָרק; אויזיאַר האָלענ־
דער, וועלכער האָט לעצטענס אָנגעפיהרט
טרופּען אויף דער פּראָווינץ; מאָריס קראַ־
נער, איינער פון די בעקאַנטע אידישע
סטאַרס; איזידאָר ליליען, א פאַרפאַסער
און שויספּיעלער.

דאָס זיינען די ערשטע 4 טרופּען אין
דער טשיין. די איבעריגע וועלען שפּעטער
אַרגאַניזירט ווערען. גוסקין האָט ערקלערט
אַז די "טשעין טרופּען" זיינען אַרגאַניזירט
געוואָרען טראָץ די שטערונגען מצד די
מיטגלידער פון דער יוניאָן. ער האָט זיך
באַקלאָגט, אַז פיעלע מיטגלידער ענטזאָ־
גען זיך צו פאָהרען מיט די "טשעין טרו־
פּען" כאָטש ער איז איבערצייגט, אַז די
דאָזיגע טרופּען וועלען זיין א גרויסער
ערפאָלג.

מר. גוסקין האָט אויך ערקלערט, אַז
אַלס רעזולטאַט פון מאַנגעל אין יונגע
קרעפטען אין דער יוניאָן גופא, איז ער גע־
צוואונגען צו געבען פּרעוויליגעיעס אריינ־
צולאָזען ניט יוניאָן אקטיאָרען אפילו אין
ניו יאָרקער טעאַטערע. ער האָט אויך באַ־
ריכטעט אז דאָס וואָס די אקטיאָרען יוניאָן
האָט אָפּגעשאַפט די "קוואָטאַ", איז דער־
דעם טעאַטער מעג נעהמען וויפיעל אקט־
יאָרען זיי דאַרפען, האָט שוין פיעל געהאָל־
פען דאָר פּראָפּעסיע. לויט די לעצטע "ענ־
גייזדזשמענטס" צייגט זיך אַרויס, אַז די
יוניאָן האָט ניט געליטען פון דעם וואָס זי
האָט אָפּגעשאַפען די "קוואָטאַ".

מר. גוסקין האָט אָנגעוויזען, אַז עס
זיינען איצט פאַראַן 20 טעאַטערס און דאָך
זיינען די אויסזיכטען גוט. ווייל בלויז
46 אקטיאָרען זיינען דערווייל אָהן באַ־
שעפטיגונג און מען האָפט אַז אויך זיי
וועלען באַקומען "דזשאַבס". ווייל האָפּ־
קינסאָן טעאַטער איז נאָך ניט געעפענט
געוואָרען און דאָס "לירעק טעאַטער" פון
וועלכען סעמועל לאָהנפעלד איז דער מע־
נעדזשער, איז נאָך דערווייל ניט געפע־
טעלט, באַטש ער האָט שוין אַנגעזשירט א
טרופּע. מר. גוסקין האָט אָפּעלירט צו די
ניט־באַשעפטיגטע אקטיאָרען צו זיין גע־
דולדיג, און זיי פאַרשפּאַרען, אַז ער
טהוט זיין בעסטעס אין די אינטערעסען
פון דער פּראָפעסיע.

נאָכדעם ווי גוסקין איז פאַרטיג גע־
וואָרען מיט זיין אַלגעמיינעם באַריכט איז
בעקאַנט געוואָרען, אַז לואיס גאָלדשטיין
האָט רעזיגנירט פון זיין אמט אַלס פּרע־
זידענט, און זיין שטעלע פאַרנעהמט איצט
דער שויספּיעלער מאַקס באַדין. מר. גאָלד־
שטיין פאָהרט קיין שיקאַגאָ אַלס אסיס־
טענט מענעדזשער פון א טעאַטער.

צולעצט האָט מר. גוסקין פאָרגע־
לעגט פאָלגענדע טעאַטערע פאַר דער גוט־
הייסונג פון דער יוניאָן: נעשאָנעל טעאַ־
טער מיט בלאַנק, לעבערעוו, גראַה און בע־
טי פרענק אַלס סטאַרס; פּאָבליק טעאַטער
מיט לודוויג זאַיץ, זינא גאָלדשטיין. און
בערטא קאַליש אַלס סטאַרס; "פאָלקס־
טעאַטער", מיט מאַלי פּיקאָן, רומשינסקי
און קאַליך; פּראָספּעקט טעאַטער, מיכאַל
מיכאַלעסקאַ, בערטאַ גערסטין; גאָלדבערגס
רעוויעראַ טעאַטער; אַזוי אויך לירים
טעאַטער; ליבערטי טעאַטער, ראָלאַנד טע־
אטער מיט מנשה סקולניק, ווילאָם
שוואַרץ; אַרטש סט. טעאַטער, פילאַדעל־
פיאַ; גאַרדען טעאַטער פילאַדעלפיאַ, און
דאָס גיבסאָן טעאַטער מיט מאָריס שוואַרץ
אַלס סטאַר, לאָנדייל, טעאַטער, שיקאַגאָ,
לאָנען סקווער טעאַטער, שיקאַגאָ ליטמאַנס
טעאַטער מיט לואיס בירנבוים בראַש און
אַנדערע.

די אַלע טעאַטערס האָט די יוניאָן
גוט־געהייסען, מיט דער אויסנאַהם פון
איינינע טעאַטערע, וועלכע גוסקין דאַרף
נאָך סעטלען. די יוניאָן האָט איבערגענע־
בען די פולמאַכט צו מר. גוסקין אַליין צו
שליכטען אַלע צוויסטיגקייטען.

עס זיינען נאָך ניטאָ אַלע טעאַטערס.
עס זיינען נאָך ניט אַרגאַניזירט אַלע
"טשעין טרופּען", עס וועלען זיין טרופּען
אין טאָראָנטאָ, קענעדע. ווינניפּעג און
מאָנטרעאָל, און קיין לאָס אַנדזשעלאָס,
קאַליפאָרניאַ האָט די יוניאָן אַרויסגעשיקט
א טרופּע און עס זעהט אויס, אַז ערשט
איצט נעהמט זיך די אקטיאָרען יוניאָן
אריינלעבען אין טעאַטער. די נויט, די
שלעכטע צייט, דער קריזיס האָט הייסט
עס אריינגעטריבען די אידישע אקטיאָרען
יוניאָן צו ווערען געשעפטסלייט, און לאָ־
מיר האָפען, אַז די צייט וועט זיין גינסטיג
צו זיי.

די צרה איז אָבער, וואָס די איבער־
בויאונג איז געמאַכט געוואָרען אויף דעמ־
זעלבען צופיילטען פונדאַמענט. אַז דער
באָדען איז א זאַמדיגער, און נוטמוטיג־
קייט, קלוגשאַפט און טאַקט וועלען דאָ
ניט העלפען. גוסקין האָט טאַקט געשריגען,
אַז מען דאַרף צוציהען יונגע קרעפטען, מען
דאַרף נאָר פרישע כחות אָבער אויך די
נייע קרעפטען זיינען ביים אידישען טעאַ־
אטער אַלט. דיזעלבע טעאַטעלשטיק, די־
זעלבע "פאָלעס", דיזעלבע טעאַטערלייט
וועלען בלייבען ביים רודער. עס הייסט
פּשוט דיזעלבע יענטע, נאָר אַנדערש גע־
שלייערט.

מען מוז צוגעבען אַז די אַרגאַניזי־
רונג פון א "טשעין" איז א נייער אויפטו
ביים טעאַטער. שוין דריי יאָהר ווי מען
טרויסט וועגען אַרגאַניזירען רייזענדיגע
טרופּען, און ערשט יעצט אין דער חלום
דעאַליזירט געוואָרען. אין די אַרגאַניזירטע
טרופּען זיינען אַריין א היבש ביסעל נייע
אקטיאָרען, נאָר די סטאַרס זיינען אַלטע.
און זיי די אַלטע אקטיאָרען האָבען זיך
אָנגעזאַפּט מיט אַלטע טראַדיציעס און זיי
וועלען ווידער שפּיעלען פיעסען פון די דאָ־
זיגע דראַמאַטורגען וואָס האָבען פיעל
געהאָלפען צו צופיהרען צום טעאַטער קרי־
זיס. ניט נאָר דאַרף מען נייע אקטיאָרען,
נאָר מען מוז אויך שטעלען פיעסען פון
נייע און יונגע פעהיגע דראַמאַטורגען.

אָט אין דעם האַנדעלט זיך עס; ווען
א געשעפטסמאַן מאַכט שלעכטע געשעפ־
טען, אַדווערטייזט ער, אַז ער האָט נייע
סחורה, אַז ער האָט פאַרשיעדענע נייע
אַרטיקלען. ביים אידישען טעאַטער איז
אָבער אקטיאָרען האָבען ניט קיין פּראָ־
דוקטען, דאָס איז ניטיג צו שאַפען אַזאַ
מין סענטימענט וואָס זאָל ערמוטיגען די
גרויסע בריייטע אידישע מאַסען צו קומען
אין די טעאַטערס. די אקטיאָרען יוניאָן
האָט ביז איצט נאָר ניט געטאָן אין דער
ריכטונג אַזאַ מין ביוראָ פון דער יוניאָן
וואָלט אויך געקענט פיעל אויפטאָן אויפ׳ן
געביט פון ערמוטיגען דראַמאַטורגען צו
שרייבען פאַר׳ן אידישען טעאַטער. די דאָ־
זיגע ביוראָ וואָלט זיכער געשאַפען א מין
נייסטיגע אַטמאָספערע אַרום דעם טעאַ־
טער וואָס איז אַזוי נויטיג און אַזוי וויכ־
טיג פאַר דער עקזיסטענץ פון טעאַטער.
דאָס אידישע טעאַטער איז געווען וואָ־
כענדיג. עס האָט פאַראַן דאָס "שטריי־
מעל׳ פון קאָפּ און דער עולם באַציהט
זיך צום טעאַטער אָהן דרך ארץ. עס
פעהלט דער שבת, דער יום טוב ביים אי־
דישען טעאַטער, און עס איז דער חוב פון
דער אקטיאָרען יוניאָן צוריקצובערענגען
דעם יום טוב צום טעאַטער.

עס איז דערווייל ניט וויכטיג פעסט־
צושטעלען, ווער עס האָט אריינגעבראַכט
דעם פאַבריק־גייסט אין אידישען טעאַ־
טער; דער פאַקט איז אָבער, אַז עס
הערשט א מאָדנע וואָכענדיגקייט אין די
אמת׳ע שרייבער. די מענערזשערס טאָרען
זיך ניט פאַרלאָזען אויף די אקטיאָרען אַז
זיי וועלען ברענגען דעם עולם.

ביי דער גלענצענדסטער איז אויך כדאַי
צו זאָגען, אַז די אידישע אקטיאָרען יוניאָן
טוט אויך גאָרניט צו שאַפען טעאַטער־
סענטימענטען צווישען עולם. די בעקער
יוניאָן, די הוט־מאַכערס יוניאָן אַדווער־
טייזען זייערע "לייבעלס". זיי העלפען
אינדיהעקט די בעלי־הבתים אָבער דירעקט
העלפען זיי זיך. אַלע יוניאָנס העלפען
"בומען" זייערע פּראָדוקטען, נאָר די אקט־
יאָרען פאַרלאָזען זיך אויף נסים, זיי מיי־
נען אַז דער עולם וועט קומען אין טעאַ־
טער סיי ווי סיי, און דאָ מאַכען זיי א
גוואַלדיגען טעות, די אקטיאָרען יוניאָן
מוז העלפען ברענגען דעם עולם אין טעאַ־
טער דורך פאַרשידענע אפּסיגע מיטעל. די
יוניאָן וואָלט באַדאַרפט שאַפען א פּראָ־
פּאַגאַנדע ביוראָ צו פאַרשפּרייטען אידישע
טעאַטער־סענטימענטען צווישען עולם.

אַלע יוניאָנס פאַרשטעהען, אַז מען
מוז "בומען" זייערע פּראָדוקטען, אַזוי ווי
אָבער אקטיאָרען האָבען ניט קיין פּראָ־
דוקטען, דאָס איז ניטיג צו שאַפען אַזאַ
מין סענטימענט וואָס זאָל ערמוטיגען די
גרויסע בריייטע אידישע מאַסען צו קומען
אין די טעאַטערס. די אקטיאָרען יוניאָן
האָט ביז איצט נאָר ניט געטאָן אין דער
ריכטונג אַזאַ מין ביוראָ פון דער יוניאָן
וואָלט אויך געקענט פיעל אויפטאָן אויפ׳ן
געביט פון ערמוטיגען דראַמאַטורגען צו
שרייבען פאַר׳ן אידישען טעאַטער. די דאָ־
זיגע ביוראָ וואָלט זיכער געשאַפען א מין
נייסטיגע אַטמאָספערע אַרום דעם טעאַ־
טער וואָס איז אַזוי נויטיג און אַזוי וויכ־
טיג פאַר דער עקזיסטענץ פון טעאַטער.
דאָס אידישע טעאַטער איז געווען וואָ־
כענדיג. עס האָט פאַראַן דאָס "שטריי־
מעל׳ פון קאָפּ און דער עולם באַציהט
זיך צום טעאַטער אָהן דרך ארץ. עס
פעהלט דער שבת, דער יום טוב ביים אי־
דישען טעאַטער, און עס איז דער חוב פון
דער אקטיאָרען יוניאָן צוריקצובערענגען
דעם יום טוב צום טעאַטער.

עס איז דערווייל ניט וויכטיג פעסט־
צושטעלען, ווער עס האָט אריינגעבראַכט
דעם פאַבריק־גייסט אין אידישען טעאַ־
טער; דער פאַקט איז אָבער, אַז עס
הערשט א מאָדנע וואָכענדיגקייט אין די
טעאַטערס און עפּעס מוז געטאָן ווערען צו
דערהויבען דאָס טעאַטער צו דער פאַסי־
נער שטופע. טעאַטער איז עפּעס מעהר ווי
געשעפט, עפּעס מעהר ווי ביזנעס, און
אידישע קינסטלער מוזען זיך שטענדיג
געפינען אין א גייסטיגער אטמאָספערע
כדי צו קענען שאַפען. כדי צו קענען
אַרויסרופען דעם נויטיגען דרך ארץ ביים
גרויסען עולם.

בעת ראָבוכ גוסקין האָט באַריכטעט
וועגען דער געשעפטליכער זייט פון טעאַ־
טער, האָט ער אָבער אויף איין מינוט זיך
ניט אָפּגעשטעלט אויף דער גייסטיגער
קולטורעלער און געזעלשאַפטליכער זייט
פון אידישען טעאַטער. קיינער פון די אנ־
וועזענדע שוויספּיעלער האָט אפילו ניט
אַרויסגעלאָזט א זיפץ וואָס מאָריס שוואַרץ
וועט ניט זיין אין ניו יאָרק, כאָטש מר.
גוסקין האָט צוגעגעבען, אַז שוואַרץ איז א
וויכטיגער פאַקטאָר ביים אידישען טעאַ־
טער. די אקטיאָרען זיינען געווען פאַראַיי־
טערעסירט אין ברויט מיט פּוטער און
האָבען דערביי פאַרגעסען, אַז זייער
"ברויט" מוזען זיי עסען בלויז אין א יום־
טוב׳דיגער שטימונג, אַז זיי זיינען ניט
קיין פאַבריק אַרבייטער, און זיי זיינען
אידישע קינסטלער.

מיר זאָגען דאָס אַלץ מיט ליעבע צו
די אידישע קינסטלער. מיר זאָגען דאָס אַלץ
מיט די בעסטע אבזיכטען און מיט דער
האָפענונג, אַז די אקטיאָרען יוניאָן וועט
איינזעהן אַז אונזער אַרטיקעל אַנ׳ נגשר־
בען אין בעסטען זין. מיר האָפען אַז די
אידישע אקטיאָרען וועלען וואָס שנעלער
זיך אַרומזעהן, אַז עס איז נאָך צייט אַנ־
צוהויבען א קולטורעלע באַוועגונג אין די
רייהען פון זייער פּראָפעסיע. אַזא מין
באַוועגונג וואָלט גערייניגט די גאַנצע
טעאַטער אטמאָספערע וואָס שטיקט און
דריקט דאָס אידישע טעאַטער. די נעשאַר־
פענע ביוראָ וואָלט פאַרשפּרייט נויטיגע
טעאַטער סענטימענטען. וואָלט ערקלערט
דעם עולם דעם אמת וועגען די שעדלעכע
עלעמענטען ביים טעאַטער און דער עולם
וואָלט דערנעהענטערט געוואָרען צום טע־
אַטער. — פיעלע קענען מיינען אַז מיינע
באַמערקונגען זיינען ניט דורכפיהרבאַר
אָבער ביים טעאַטער איז אַלעס מעגלעך.
מען דאַרף בלויז האָבען דעם גוטען
ווילען.

אוועגט פרייזען פאַר "וועמען־עס־איז" (סטוישאָן־צו־סטוישאָן) קאָלס, הויבען זיך יעצט אָן 7 אוועגט. נאָכט־פרייזען הויבען זיך אָן 8.30, ניט בלויז "לאַנג דיסטענס" דעם נומער וועלכען איר ווילט — עס פאַרשנעלערט. די סוירוויס, אויב איר ווייסט ניט דעם נומער, וועט עס "אינפאָרמיישאָן" אויסזוכען פאַר אייך.

W. J. CAIRNS
Manager.

THE BELL TELEPHONE COMPANY OF CANADA
LOCAL LONG DISTANCE TELEPHONE

זיי אויפגערעגט — אין זיי גליקליך — זי איז געוועזען דאָס ערשטע מאָל, ווען זי האָט געהערט איר זון׳ס שטימע. קומענדיג איבער׳ן טעלעפאָן פון א ווייטער שטאָדט. צו רעדען מיט אים איז געוועזען אַזוי לייכט, ווי ער וואָלט געוועזען אין׳ם זעלבען צימער. עס איז געוועזען עפּעס צו געדענקען און צו דענקען וועגען דעם פיעלע טעג שפּעטער.

אין זיי גליקליכער זי פילט זיך יעצט, ווייל פרעד קומט יעצט אהיים דורכ׳ן טעלעפאָן יעדע וואָך. ער ריפט איר אָפּ יעדען זונטאָג אוועגט, האַלב נאָך אַכט. עס איז א שטונדע אויף וועלכער זי וואַרט, און קוקט אויס אויף דעם די גאַנצע וואָך. עס מאַכט ליכטיגער די טעג, וועלכע זענען געוואָרען פוסט און איינזאַם, מיט א פאַמיליע וואָס איז צוזיים און צושפּרייט.

פרעד איז אויך גליקליכער. פאַר׳ן פרייז פון א מואווי קריגט ער א זאָך, וואָס מען קען עס ניט מעסטען מיט געלט, — זיין מוטער׳ס שטימע — א באַרירונג מיט דער היים. עס איז א פיינער וועג אָנצוהויבען א נייע וואָך אַרבייט.

דאָס גרעסטע מואווי בילד פון דער צייט קומט אין דעם ראַיעל אַלעק־סאַנדרא טעאַטער

ד. וו. גריפיטס באַריהמטע ווערק "לינקאָלן", וועט געזעהן ווערען אויף דעם לייוועגס, קומענדען מאָנטאָג אין ראַיאַל אַלעקסאַנדריא טעאַטער צוויי מאָל טעג־ליך.

דאָס בילד ווי בעאַרבייט פאַר דער ריידעוודיגער מואווי, איז א מייסטער־ווערק, און שפּיגעלט דאָרט אָפּ דאָס לע־בען ניט בלויז פון לינקאָלן זעלבסט, נאָר א בילד פון א שעהנעם ראָמאַנס, און צייט איבערלעבונגען.

דאָס בילד קאָפּירט דאָס לעבען פון לינקאָלן פון זיין געבורט ביז זיין טויט, און נעהמט אריין יעדע פּעריאָדע פון הור־מאָר, ראָמאַנס, דראַמע, און טראַגעדיע, מיט איין וואָרט עס איז א אוונדערבאַר בילד פון א וואונדערבאַרען פּערזאָן, וועל־כע וועט דאַרפען געזעהן ווערען פון יעדען מענשען.

די מערקווירדיגסטע סצענען אין בילד זענען, די צייט ווען ער ווערט ערוואַהלט פּרעזידענט, און ווי אַזוי ער רעגירט. פאַר דעם צושויער ענטוויקעלט זיך דאָס גאַנצע לעבען פון א גרויסען מענשען פון א גרויסער צייט.

אין בילד ווערען כאַראַקטעריזירט די פּערזאָנען וועלכע האָבען געלעבט אין יע־נער צייט. זייער אָרט לעבען, זייער אָרט דענקען און זייער אויספיהרונג.

יעדער פּערזאָן איז ניט קיין אויסגע־טראַכטער. נאָר איינער פון די וועלכע זע־נען איצט געשיכטע. און דערפאַר ווערט דאָס בילד איצט אַזוי פיעל געזעהן און פאַרגעטערט.

אין ראַיאַל אַלעקסאַנדריא טעאַטער וועט דאָס בילד געזעהן ווערען אָנהויבענ־דיג קומענדען מאָנטאָג. בלויז פאַר א וואָך צוויי מאָל טעגליך.

מיידעל אוועק פון דער היים

שוירלי לואיס, 15 יאָר אַלט, פון 29 סאַמערוויל גאַרדענס, איז שוין א וואָך צייט אוועק פון דער היים, און מען ווייסט ניט וואו זי געפינט זיך.

איר מיטער ערקלערט, אַז דאָס מיי־דעל האָט באַזוכט א קאָרטען וואַרפערקע, וועלכע האָט איר פאַרזיכערט א גאָלדענע צוקונפט אין די מואווים. דאָס מיידעל האָט געשטראַלט פון פרייד, און געזוכט יענעם גרויסען מעצענאַט, וועלכער זאָל איר אריבערפירען קיין האַליוואָוד, אום צו פאַרווירקליכען איר פאַרשפּרעכען מעגליך, אַז אַזעלכער האָט איר צוגענו־מען.

דערווייל איז די פּאָליציי באַאויס־טראָגט געוואָרען צו געפינען דאָס מיי־דעל.

עקס־לאַקס

אין ענגליש (EX-LAX)

דער זיכערסטער מאָגען־מיטעל

פאַר פרויען

פיעלע אָבפיהר־מיטלען זענען שעדליך פאַר שוואַנ־גערע פרויען און זויגינענדע מוטערס. עקס־לאַקס איז אבסאָלוט אונשעדליך פאַר פרויען אין יעדען צושטאַנד.

עקס־לאַקס קומט אין פאָרם פון "טשאָקאָלאַט" און "פיג־פלייוואָר (פייגען).

אין אַלע דראַג סטאָרס.